

СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ НАСПРОТИ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА

РЕЗИМЕ ЗА ЈАВНИ ПОЛИТИКИ

РЕЗИМЕ ЗА ЈАВНИ ПОЛИТИКИ

**СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ
НАСПРОТИ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА
ВО МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА**

СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ НАСПРОТИ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ВО МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА

Издавачи: Институт за комуникациски студии
Висока школа за новинарство и за односи со јавноста
Јуриј Гагарин 17/1-1, Скопје, Македонија
www.iks.edu.mk
www.vs.edu.mk

За издавачот: Жанета Трајкоска

Автор: Сашо Орданоски
Уредници: Жанета Трајкоска, Бојан Георгиевски
Дизајн: Љубен Димановски
Печати: Винсент Графика
Тираж: 100

British Embassy
Skopje

Подготовката на оваа публикација беше овозможена со поддршка од Британската амбасада во Скопје, во рамките на проектот „Изразување на јавниот интерес: зголемување на моќта на медиумите и граѓаните во штитењето на јавните политики во Македонија.“
Мислењата и ставовите наведени во оваа публикација не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската амбасада во Скопје.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

342.727:316.77(497.7)
316.613.434:177.82]:316.77(497.7)

ОРДАНОСКИ, Сашо

Слободата на изразување наспроти говорот на омраза во медиумите во Македонија / [автор Сашо Орданоски]. - Скопје : Институт за комуникациски студии, Висока школа за новинарство и за односи со јавноста
2018. - 18стр. : илустр. ; 30 см

Фусноти кон текстот. - За авторот: стр. 13. - Библиографија: стр. 11

ISBN 978-608-4805-06-9

а) Слобода на изразување - Говор на омраза - Медиуми - Македонија
COBISS.MK-ID 106075402

СОДРЖИНА

ОНЛАЈН ГОВОР НА ОМРАЗА: ПРОАКТИВНО ДА СЕ СПРЕЧИ, ПРЕД РЕАКТИВНО ДА СЕ ЛЕЧИ

4

ПРЕПОРАКИ

10

РЕФЕРЕНЦИ И КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

11

ЗА АВТОРОТ

13

ЗА ПРОЕКТОТ

14

ЗА ИЗДАВАЧОТ

15

ОНЛАЈН ГОВОР НА ОМРАЗА: ПРОАКТИВНО ДА СЕ СПРЕЧИ, ПРЕД РЕАКТИВНО ДА СЕ ЛЕЧИ

Со глобалната пролиферација на интернетот, едно од најголемите технолошки достигнувања во историјата на човештвото со уникатна општествена трансформативна сила, можностите за комуникација меѓу луѓето станаа, практично, безгранични, и во квантитативна, но и во квалитативна смисла. Денеска секој кој има пристап до интернет, дури и без многу труд, пари и особени технички или образовни квалификации, може да достигне милионска публика со она што ќе го сподели како вест или друга содржина на светската мрежа, во реално време: од фотографии или куси видеа за домашните миленици или рецептите за подготовка на храна, до содржини и политички дискурси кои можат да ги засегаат правата не само на поединци, туку и на цели општествени групи и слоеви.

Виртуелните идентитети, често анонимни, ширејќи говор на омраза, во сè поголем број го остваруваат својот потенцијал да станат вистинска закана за реалните идентитети не само на поединци кои припаѓаат на социјалните или политичките малцинства и маргинализираните групи во општествата, туку и на целите тие групи, врз основа на нивните замислени или реални различни групни идентитетски карактеристики од оние на општествените мнозинства. Количеството на говор на омраза и повиците за дискриминација низ традиционалните медиуми одамна не може да се спореди со огромното количество и интензитетот на омразата што се шири на интернет: употребата на навредите и различните форми на абразивен и екстреман говор, дефамациите, компромитациите, отворените закани и повици за групно насилство, се тажното, но и загрижувачко секојдневие на интернет, особено по релативно новиот феномен на дигиталните платформи за комуникација на социјални мрежи. Најновите истражувања од оваа област покажуваат дека 22% од испитаните корисници на социјалните мрежи доживеале да бидат зловно третираны од други, 21% биле цел на „тролање“, а дури 16% биле изложени на говор на омраза.

Говорот на омраза на интернет ја има и таа карактеристика што не само што овој глобален медиум е погоден за брзо и масовно распространување на пораките, туку тие содржини, благодарейќи на мулти-платформската природа на овој медиум и можноста за безброј линкувања и лажна трансформација на содржините, остануваат многу подолго достапни за различни таргет-групи. Релевантни истражувања покажуваат дека практиките за „интернет тролање“ – намерно провоцирање на корисниците на мрежата преку употреба на навредлив и распаљувачки говор – ја докажуваат старата теориска теза дека и природата на медиумот влијае врз содржината што ја пренесува. „Говорот на омраза се потпира врз тензиите (во општеството), коишто сака да ги репродуцира и засили. Таквиот говор и обединува и разделува, истовремено. Создава ‘ние’ и ‘тие’“ (Iginio Gagliardone).

Во своите екстремни форми, толерирањето на говорот на омраза може да доведе и до масовни организирани насилства кон цели идентитетски групи, а во екстремни случаи и до форма на организиран геноцид, на што преку ширењето групна омраза низ неколку од десетте фази на организацијата на геноцидот предупредува меѓународната организација Genocide Watch.

И во светски и во домашни рамки, во последните десетина години надлежните институции наврапито ја препознаваат сериозноста на овој феномен и се обидуваат да смислат стратегии и конкретни политички, општествени и правни механизми за да му парираат на проблемот. Интернетот не е вон дофатот на правната држава, но специфичноста на медиумот налага внимателност, особено кога е во прашање проблематиката за ширење говор на омраза. Пристапите се разликуваат во различни земји, но во демократските општества, како и во клучните светски и европски мултилатерални организации (ООН, Советот на Европа, Европската Унија, Организацијата за безбедност и соработка во Европа и др.) решенијата и мерките што се предлагаат главно поаѓаат од позицијата дека пристапот до интернет не смее да се ограничува, но дека пласираните содржини низ овој глобален медиум и, особено, низ неговите производи во облик на масовните социјални мрежи, треба и мора да се регулираат според меѓународно утврдените стандарди за заштита на човековите права и за спречување на ширењето на разните видови дискриминација и говор на омраза.

Истовремено, под притисок на јавноста и на институциите во демократските држави, и главните интернет платформи (како Гугл) или оние за социјална комуникација (Фејсбук, Твитер, Виспер и сл.) почнуваат својот однос кон овој феномен сè повеќе да го моделираат од реактивен во проактивен, користејќи ги огромните можности што им стојат на располагање за обработка, анализа и корелација на големите бази на податоци со кои располагаат, зачувувајќи ја приватноста на своите корисници.

Сепак, за сега, иако „офанзивата“ на меѓународната и на домашните правни држави и граѓанските општества е со растечка иницијатива, се чини дека виртуелната реалност сè уште ја однесува победата врз реалноста на глобалното и на националните општества.

* * *

Прашањето за говорот на омраза во Република Македонија има свои политички и правни аспекти. Во политички прегнантната состојба во македонското општество во изминатите десетина години, засилена заради планираната, организираната, финансираната и интензивната употреба на политичката пропаганда на власта на ВМРО-ДПМНЕ (2006-2016), како едно од главните „оружја“ за вознемирување и пресметка со своите политички опоненти и неистомисленици, говорот на омраза доби „институционализирана“ форма, како „нормален“ дел не само на маргините на јавните дебати, туку често и како нивно средиште. Компромитурањето на политичките неистомисленици од страна на власта доби индустриски размери и политички „легитимитет“ како никогаш до сега во македонската политичка култура и демократско искуство.

Последиците од ваквото толерирано, а често и поттикнато однесување на пропагандистичките центри на власта и нивните екстензии во јавната сфера доведоа до драматично спуштање на нивото на културата на јавниот дијалог, без можност за вистинска општествена и политичка дебата, особено во онлајн сферата. Позициите се радикализираа врз групни основи, со осмислени и реализирани офлајн и онлајн кампањи на власта за оцрнување и дискредитација на цели слоеви, професии и сектори во општествената сфера („предавници“, „соросоиди“, „странски шпиони“, „шиптари“ и тн.) на кои поттикнувањето и ширењето на дискриминацијата и говорот на омраза се претвори во алатка и стил на владеење. Ваквата атмосфера, во своите завршни фази, доведе до низа поединечни, но и групни физички насилства, од кои случувањата во Собранието на Република Македонија на 27 април 2017 г. го симболизираа врвот на поттикнатата колективна хистерична застапница на власта во заминување.

Општествено-политичките поуки од ваквото преживеано трауматично искуство на младата македонска демократија мора да бидат предмет на разновидни анализи кои треба да доведат до подобрување на државните и граѓанските механизми за идентификување, превенција, но и правно и општествено санкционирање на овие неприфатливи облици на политичка и јавна комуникација.

* * *

Познато е дека во Република Македонија до сега не е донесен закон во којшто проблемот и правната материја врзана за говорот на омраза би се уредил на посебен, сеопфатен, кохерентен начин. Во постоечката законска рамка, пак, говорот на омраза се третира низ повеќе законски текстови, но за негово кривично гонење во Кривичниот закон не постои специфичен член во кој тоа дело би било јасно и директно инкриминирано, како засебно кривично дело, што до некаде влијае врз судската практика за доследно, ефективно гонење на оние кои шират говор на омраза. Како што со право констатираат врвните експерти од оваа проблематика, „релевантни можат да бидат само податоците засновани врз правосилните судски пресуди, но ако во казнено-правниот систем на државата не е прифатен посебен концепт на дела на омраза и тие немаат соодветна формално-правна квалификација, остануваат надвор од видното поле на службените статистики и други извори на податоци“ (Камбовски, Лазарова Трајковска). На тој начин, не само што нема доследно гонење за казнените дела за говор на омраза како заштитна функција на казненото право, туку изостанува и превенцијата за нивно извршување и за понатамошно ширење на говор на омраза во јавната сфера на општеството, до степен на колективни мразачки кампањи.

Дополнително, кога станува збор за онлајн медиумите, во двата „носечки“ закони кои ја третираат медиумската сфера – Законот за медиуми и Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги – дефинирањето и опфатот на интернет-медиумите не е предмет на регулација, иако онлајн медиумите се предмет на регулација во Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета (2012), кои се опфатени под терминот „електронски публикации“ како медиум преку кој може да се извршат навредите и клеветите, но не и говорот на омраза, како дело против носители на одреден колективен идентитет.

Во недостаток на директна законска инкриминација што би се занимавала со санкционирање на ширењето на говорот на омраза низ онлајн медиумите, оваа материја индиректно се третира низ десетина други законски текстови.

Анализата на проблемот за онлајн ширењето на говорот на омраза упатува на тоа дека е потребна повисока општествена синергија за пристапување кон овој сериозен и реален општествен проблем. Потребен е долгорочен ангажман и предаденост не само на надлежните државни органи кои се задолжени за следење, превенција и санкционирање на онлајн

говорот на омраза, туку и подигнување на јавната свест и уште поголема координација во граѓанскиот сектор за делотворна општествена акција. Притисокот врз медиумите треба да овозможи постојан третман на оваа тема низ традиционалните и новите медиуми, со дебати, кампањи и друг вид на активности што ќе ја подигнуваат јавната свест и нивото на политичката култура во земјата против употребата и ширењето на дискриминаторските и практиките на говор на омраза во јавната сфера.

Еден од главните проблеми во оваа сфера е инертноста на македонските правосудни органи за гонење, процесуирање и санкционирање на делата од областа на говорот на омраза. Неопходно е подигнувањето на нивото на проактивност кај Јавното обвинителство кое би морало да почне да гради правна практика на гонење на овие дела на интернет, со што ќе се зголеми и превентивната улога на законите за обесхрабрување на оние кои ја злоупотребуваат слободата на говорот на социјалните мрежи. Во оваа смисла, можеби е неопходно и одредено прецизирање на правните одредби, па и носење на посебен закон, по примерот на некои позитивни меѓународни практики, што на кохерентен начин би се занимавал со проблемот на говорот на омраза на онлајн медиумите, со јасно лимитирање на можноста да се ограничи слободата на говорот и информирањето во земјата. Судството, пак, треба редовно и со внимание да ги следи практиките на Европскиот суд за човекови права и другите меѓународни организации кои засилено воспоставуваат правни практики и норми за однесување во случаите на дискриминаторските и мразачки содржини пласирани онлајн.

Позицијата и можната улога на формалното образование во основните и средните училишта претставува голем неискористен потенцијал за воспитување на помладите генерации за опасностите и штетноста од ширењето говор на омраза во мултикултурниот амбиент на Македонија, низ дигиталната, виртуелна реалност. И тоа не само како неопходност говорот на омраза да се избегнува, туку таквата практика и да се пријавува преку можностите кои за тоа ги даваат различните интернет платформи. Образованието треба да стимулира практики и проекти кај учениците што ќе ја поттикнуваат нивната креативност во општествено полезни активности на интернет, но и со зајакнување на образовните компоненти за критичко мислење кај средношколската популација. Тоа ќе наметне и потреба за дополнителна обука на образовните наставнички кадри, што мора да биде задача на Министерството за образование на РМ.

Професионалните медиумски и новинарски асоцијации и нивните саморегулаторни механизми треба да продолжат недвосмислено и без отстапки да го осудуваат говорот на омраза и во сајбер-сферата, како и да ги продолжат обуките за своите членови за професионалните стандарди во новинарството, не само на ниво на репортерите, туку и на уредниците, па и на сопствениците на медиумите.

Но, притисокот за сузбивање на онлајн формите на говор на омраза мора да се „сподели“ и од страна на домашните интернет провајдери, агрегаторите на вести и платформите за пребарување кои треба да покажат поголема иницијатива и свест за тоа дека тие не се „неутрален“ посматрач на општествените проблеми, туку, во соработка со невладините и владините актери, врз основа на утврдени стандарди, да овозможат одредени интервенции во интернет мрежата кога ќе се работи за неспорни состојби за ширење дискриминаторски ставови и говор на омраза.

Конечно, говорот на омраза ретко се појавува без вистински општествени состојби во кои групната омраза објективно постои. Неговото сузбивање не е, примарно, обвинителско-полициски, туку општествено-политички проблем. Затоа, политичарите се, сепак, најголемиот извор на поттикнување на говорот на омраза во јавноста, но и најголемиот ресурс – заедно со граѓанското општество – за негова осуда и обесхрабрување.

ПРЕПОРАКИ

- **Интервенција во законската рамка** за третманот на говорот на омраза во офлајн и онлајн медиумите со што ќе се дојде до кохерентен и правно издржан контекст за превенција и санкционирање на овој заканувачки општествен феномен;
- Воведување на методолошки издржани и технолошки поддржани **механизми за следење и мерење на говорот на омразата** во македонскиот сајбер-простор и можност за негова категоризација и статистичка обработка (географска, старосни групи, тематска и тн.), што ќе овозможи соодветна прогностика и обработка на трендовите, како и конкретни акции за детекција, превенција и подобро санкционирање на овие појави;
- Воведување на **централизиран, функционален административен механизам за граѓанско пријавување на сомнеж за говор на омраза**, што би им ја олеснило работата на надлежните институции за понатамошна постапка во евентуалниот третман на пријавените сомневања од оваа област;
- Спроведување на **дополнителни обуки на функционери во надлежните институции на државата** (Јавно обвинителство, Комисија за спречување дискриминација и сл.) за нивна дополнителна специјализација во областа на гонењето на офлајн и онлајн говорот на омраза;
- Воведување на **конкретни образовни содржини во нивоата на основно и средно образование** кои ќе се однесуваат на комуникацијата на интернет и низ социјалните мрежи („дигитално граѓанство“), со посебен осврт врз феноменот на слободата на говорот и нејзиниот антипод – ширењето говор на омраза;
- Јасно политичко и јавно **охрабрување и зголемување на овластувањата на надлежните државни институции и органи** задолжени за детектирање, превенирање и гонење на овој вид на криминогени однесувања;
- Уште поголемо **мобилизирање на граѓанското општество во борбата против говорот на омразата на интернет**, со формализирање на вмрежувањето на невладините организации (слично на „постарите“ напори за борба против корупцијата, на пример) и воспоставување на постојани извори за институционална и проектна поддршка на овој вид на активности, како и зајакнување на капацитетите за лобирање во оваа сфера;
- Воведување на одредена форма (владина или невладина) на **национален регистар на лица и организации кои шират говор на омраза низ онлајн медиумите**, базиран врз одредена правна рамка, слично на постоечките регистри на индивидуи и организации кои го нарушуваат законски одреденото и општествено прифатеното однесување;
- **Прецизирање на условите за давање услуги од страна на домашните интернет провајдери, агрегатори на вести и пребарувачи на содржини** („интернет посредници“) кои на своите клиенти јасно ќе им наведат дека ширењето на говор на омраза и дискриминацијата се неприфатливо онлајн однесување кое подлежи на законски последици и нарушување на прифатените услови за користење на нивните услуги.
- Поттикнување и поддршка на **натомашни научни и активистички истражувања за феноменот на онлајн говорот на омраза**, во обид што подобро да се разберат причините и последиците од ваквата активност, што ќе помогне во сферата на неговата превенција, во лоцирањето на актерите и инспираторите на ваквите активности, но и за дефинирањето на можните социо-економски, политички или психолошки причини за неговото практикување во македонското општество;
- **Развивање на стимулативни, а не само казнени општествени политики**, со кои ќе се поттикне зголемување на креативноста и општествената полезност, за сметка на намалувањето на омразата на интернет во Македонија.

РЕФЕРЕНЦИ И КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- IFJ Declaration of Principles on the Conduct of Journalists, International Federation of Journalists, Bordeaux, France, 1954
- Кодекс на новинарите на Македонија, Здружение на новинарите на Македонија (ЗНМ), Скопје, 2001
- “Hate Crime Laws, a Practical Guide”, OSCE/ODIHR, 2009
- Роберто Беличанец, „Црна книга“, Фондација Институт отворено општество, Скопје, 2010
- Тамара Чаусидис, Зоран Бојаровски, „Прирачник за етиката во новинарството“, Здружение на новинарите на Македонија, Скопје, 2012
- Акад. Владо Камбовски, д-р Мирјана Лазарова Траковска, „Правна анализа на концептот на казненото дело на омраза и говор на омраза“, Организација за безбедност и соработка во Европа (ОБСЕ), Скопје, септември 2012
- Д-р Елена Михајлова, д-р Јасна Бачовска, м-р Томе Шекерџиев, „Слобода на изразување и говор на омраза“, Организација за безбедност и соработка во Европа (ОБСЕ), Скопје, 2013
- Весна Шопар, уредник, „Известувањето за меѓурелигиските и меѓуетничките тензии: значењето зад насловите“, Висока школа за новинарство и односи со јавноста и Институт за комуникациски студии, Скопје, 2013
- Жарко Трајановски, „Говор на омраза на интернет“, Фондација Метаморфозис, Скопје, 2014
- Петрит Сарачини (раководител на истражувањето), „Македонија во дигиталната ера – меѓу правата и одговорностите при комуницирањето на интернет“, Македонски институт за медиуми (МИМ), Скопје, 2015
- Д-р Ричард Карвер, „Слобода на изразување, закон за медиуми и клеветата“, Здружение на новинарите на Македонија, Media Legal Defense Initiative и International Press Institute, Скопје, мај 2015
- Iginio Gagliardone, Danit Gal, Thiago Alves, Gabriela Martinez, “Countering Online Hate Speech”, UNESCO, Paris, 2015
- Петрит Сарачини, Филип Медарски, Лазар Сандев, Јане Стефанов, Славчо Миленковски, „Анализа: Македонија во дигиталната ера – меѓу правата и одговорностите при комуницирањето на интернет“, Македонски институт за медиуми (МИМ), Скопје, 2015
- М-р Шулевска Христина, м-р Голубовска Јасмина, Младенова Вики, Барлаковска Сања, „Анализа на состојбата со говор на омраза во Република Македонија“, Хелсиншки комитет за човекови права на РМ, Скопје, август 2015

- М-р Шулевска Христина, м-р Голубовска Јасмина, Младенова Вики, Барлаковска Сања, „Бела книга за состојбата со говор на омраза во Македонија“, Хелсиншки комитет за човекови права на РМ, Скопје, октомври, 2015-6
- Д-р Марина Тунева, м-р Фиљона Кока, „Етичко известување на медиумите во Европа и Македонија“, Здружение на новинарите на Македонија и Фондација „Конрад Аденауер“, Скопје, декември 2016
- Д-р Ненад Живановски, „Ефикасноста на законската регулатива за заштита од говор на омраза – Законот во сенка на политичкото толерирање на говорот на омраза“, Македонски институт за медиуми, Скопје, 2017
- Д-р Сефер Тахири, Мирче Адамчевски, „Ивестување во интерес на јавноста – Заштитата на етичките принципи на известувањето низ комисијата за жалби и оплаки“, Совет за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), март 2017
- Mainac Mondal, Leandro Araujo Silva, Fabricio Benevenuto, “A Measurement Study of Hate Speech in Social Media”, Proceedings of HT '17, Prague, Czech Republic, July 2017
- Совет за етика во медиумите во Македонија (СЕММ), „Саморегулација или регулација на интернет-медиумите во Македонија“, СЕММ, Скопје, август 2017
- Anamitra Deb, Stacy Donohue, Tom Glaisyer, “Is Social Media a Threat to Democracy?”, The Omydiar Group, October 2017
- Зоран Ричлиев, „Препораки за одговорни онлајн медиуми“, Здружение на новинарите на Македонија, Скопје, ноември 2017-а
- Зоран Ричлиев, „Препораки за зголемување на интегритетот и професионалноста на онлајн медиумите“, Здружение на новинарите на Македонија, Скопје, ноември 2017-6
- Gregory H. Stanton, “The Ten Stages of Genocide”, Genocide Watch

Закони:

- Устав на Република Македонија (1991)
- Кривичен закон на Република Македонија (1996)
- Закон за спречување и заштита од дискриминација (2010)
- Закон за граѓанска одговорност за клевета и навреда (2012)
- Закон за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (2013)
- Закон за медиуми (2013)

ЗА АВТОРОТ

Сашо Орданоски ги завршил своите студии по новинарство на универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Со новинарство почнал да се занимава во почетокот на 1980-тите, а првиот новинарски текст го објавил 1984 во „Млад борец“. По згаснување на „Млад борец“ во раните 1990-ти, Орданоски преминал во неделникот „Пулс“. Во својата професионална кариера бил директор и главен уредник на МТВ (1994–1996), главен уредник на списанието „Форум“ (1997–2007), како и директор на телевизијата Алсат М (2008–2011). Одредено време бил и претседател на невладината организација „Транспарентност Македонија“.

ЗА ПРОЕКТОТ

Институтот за комуникациски студии (ИКС) го имплементира проектот „Зголемување на моќта на граѓанското општество во Македонија за изразување на јавниот интерес (транспарентност и отчетност на институциите)“. Во рамки на проектот ИКС соработува со повеќе невладини организации во Македонија со цел информирање на јавноста за нивните активности и вклучување на граѓаните во дебатата за теми и прашања од јавен интерес. Како дел од проектот ИКС разви и отворена онлајн платформа преку која им се овозможува на невладините организации да комуницираат со граѓаните и пошироката јавност и да ги презентираат своите активности (www.samoprasaj.mk / www.justask.mk).

Преку работилници и тренинзи, ИКС ќе им помогне на претставници на невладините организации и на новинарите и креаторите на јавно мислење да ги надградат своите вештини на комуницирање со медиумите, граѓаните и државните институции; да ги развијат своите презентационски вештини и вештини на говорење; и да научат како најефективно да ги користат социјалните медиуми и мултимедијални алатки за презентација на својата работа во јавноста.

Преку набљудување на медиумските содржини и начинот на известување на највлијателните телевизиски станици во текот на предизборниот период и за време на изборниот процес, ИКС го оценува нивото на политичкиот плурализам и застапеноста на различни гледишта во известувањето на овие медиуми. Добиените анализи и податоци ќе им користат на граѓаните, граѓанскиот сектор, медиумските организации, носителите на одлуки и на меѓународната заедница при креирање поткрепени ставови и аргументи за иницирање политики.

За да допре до поширока публика, ИКС користи посебно развиена веб платформа *Res Publica* (respublica.edu.mk) на која ги поттикнува граѓаните, новинарите и експертите да пишуваат блогови и да дебатираат за прашања од јавен интерес. На овој начин, ИКС креира професионална мрежа која во континуитет ќе анализира и континуирано ќе ја запознава јавноста со проблемите од јавен интерес.

Проектот е поддржан од Британската амбасада во Скопје.

ЗА ИЗДАВАЧОТ

Институтот за комуникациски студии (ИКС) е основан од Високата школа за новинарство и за односи со јавноста во 2013 година. ИКС е водечка научно-истражувачка организација во областа на студиите по новинарство, медиуми, односи со јавност, политичка комуникација и корпоративно комуницирање. ИКС во Македонија има двоен фокус: со академските и применетите истражувања да ја унапредува науката и да им биде поддршка на практичарите; и преку постдипломските студии да изгради мрежа на млади истражувачи кои ќе ги зајакнуваат столбовите на овие научни дисциплини.

Институтот е акредитиран за спроведување на постдипломски студии во две области: Менаџирање на стратемски комуникации и Менаџирање на медиуми и мултимедија. Поврзувањето на процесот на настава и учење со научноистражувачката дејност му овозможува на Институтот да го поттикнува развојот на млади кадри во истражувачката дејност и да го унапредува процесот на создавање и ширење на знаењето.

Институтот ги има следниве основни цели:

- Развивање академски и применети истражувања кои ќе го надградуваат знаењето во сферата на комуницирањето, медиумите и односите со јавноста;
- Градење темелна истражувачка база која ќе биде користена за процесот на образование во областа на комуницирањето, медиумите и односите со јавноста;
- Промовирање иновативни идеи во истражувањата што се поврзани со потребите на индустријата;
- Поттикнување на развојот на младите кадри во истражувачката дејност преку вклучување на студентите и на младите истражувачи во оваа област;
- Публикување на резултатите од истражувањата за актуелни теми и прашања со цел да придонесе во јавната дебата и во градењето на политиката во областите во кои работи ИКС.

РЕЗИМЕ ЗА ЈАВНИ ПОЛИТИКИ

**СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ
НАСПРОТИ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА
ВО МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА**

**СЛОБОДАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕ
НАСПРОТИ ГОВОРОТ НА ОМРАЗА
ВО МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА**

РЕЗИМЕ ЗА ЈАВНИ ПОЛИТИКИ

British Embassy
Skopje

И Н С Т И Т У Т

ИКС

ЗА КОМУНИКАЦИСКИ СТУДИИ